



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

2019

Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



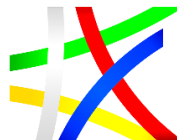
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
I. ВЪВЕДЕНИЕ	3
1. Същност и цел на механизма	3
2. Основни понятия	4
3. Условия и принципи на механизма	8
4. Съответствие на механизма с документи за насърчаване на гражданското участие	9
II. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА МЕХАНИЗМА.....	11
III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА МЕХАНИЗМА	12
IV. ПРИЛОЖЕНИЯ	13



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

І. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Същност и цел на механизма

Настоящият Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации е разработен в изпълнение на договор №BG05SFOP001-2.009-0066-C01-05 между „Фондация за прозрачни регламенти“ (Възложител) и „ФРМС Консулт“ ЕООД (Изпълнител) по проект BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във ваши ръце“ с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд.

Договорът е сключен в изпълнение на Дейност 5 от проекта, която предвижда разработването на механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации. Целта на дейността е да бъде разработен такъв механизъм, който да позволява осъществяването на обратна връзка от страна на администрациите с гражданите. По такъв начин гражданите ще имат възможността да дават оценки при реализацията на политиките за регионално развитие във всеки един етап. Основен принцип на гражданското участие е именно получаването на обратна връзка, чрез мнения, предложения от граждани, НПО, бизнес за всички решения, които се вземат от регионалните органи и органите на местното самоуправление.

Дейността е насочена както към областните и общинските администрации, така и към обществеността и НПО. От една страна това е така, тъй като гражданите ще имат възможност свободно да упражняват своето право, а именно да участват във вземането на решения при формулирането, изпълнението и мониторинга на политиките, а от друга страна областните и общинските администрации ще получават не само оценка за работата си, но и предложения и идеи, т.е. гражданите се явяват коректив на властта. Целта на поставената задача е чрез разработения механизъм за обратна връзка да се постигне по-отговорно, прозрачно и партньорско управление.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

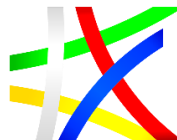
2. Основни понятия

За целите на настоящия механизъм се използват следните определения:

- **Гражданско участие** - ангажирането на лица, неправителствени организации и гражданското общество като цяло в процесите на вземане на решения от публичните органи. Гражданското участие в процеса на вземане на политически решения се отличава от политическите дейности по отношение на прякото ангажиране с политическите партии и лобирането във връзка с бизнес интересите.
- **Процес на вземане на решения при политиката по регионално развитие** - разработването, приемането, прилагането, оценката и преформулирането на стратегически документ, регламент от Закона за регионално развитие, който засяга обществото или негов сегмент, от публичен орган, на който са предоставени такива правомощия.
- **Неправителствени организации (НПО)** - доброволни самоуправляващи се органи или организации, създадени да осъществяват главно нестопанските цели на своите учредители или членове, както е посочено в Препоръка CM / Rec (2007) 14 на Комитета на министрите към държавите-членки относно правния статут на неправителствените организации в Европа. Те могат да включват например доброволчески групи, организации с нестопанска цел, сдружения, фондации, благотворителни организации или групи, основани на географски принцип, за защита на общностни интереси или застъпничество.
- **Гражданско общество** - ансамбълът от индивиди и организирани, по-малко организирани и неформални групи, чрез които те допринасят за обществото или изразяват своите възгледи и мнения, включително когато повдигат въпроси, свързани с нарушения на човешките права, корупция и други неправомерни действия или изразяват критични коментари. Такива организирани или по-малко организирани групи могат да включват професионални и обществени организации, университети и изследователски центрове, религиозни и неденоминационни организации и защитници на правата на човека.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

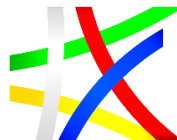


ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- **Публичен орган** - всеки изпълнителен, законодателен или административен орган на национално, регионално или местно равнище, включително лица, упражняващи изпълнителна власт или административни функции.
- **Оценка на провеждана политика** - начало и край на целия процес, като тя се осъществява на база събраните данни за избраните индикатори за мониторинг на политиката. Изводите, направени по отношение на ефективността и ефикасността на провежданата политика за регионално развитие, постигнатите резултати спрямо поставените цели и релевантността на политиката, се вземат предвид при актуализирането и разработването на стратегически документи, които имат отношение и са свързани с въпросната политика.
- **Държавна политика за регионално развитие** - създава условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на районите и общините и обхваща система от нормативно регламентирани документи, ресурси и действия на компетентните органи, насочени към: 1. намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в степента на икономическото, социалното и териториалното развитие; 2. осигуряване на условия за ускорен икономически растеж и високо ниво на заетост; 3. развитие на териториалното сътрудничество.
- **Публична политика** - общ термин, който означава набор от принципи и указания за действия, свързани с постигането на определени цели с помощта на конкретни средства и често в рамките на определен период от време, които се разработват и осъществяват от държавни или наднационални органи, разполагащи с политически, законодателни, изпълнителни и финансови правомощия. След разработването и утвърждаването на публичните политики като правило се разработват програми или планове за действие, чрез които въпросните политики биват реализирани и изпълнявани. Програмите обхващат взаимосвързани действия и средства (технически, организационни, правни, финансови и др. ресурси) за изпълнение на дадената политика.
- **Прилагане на публична политика** - активен процес на планирани административни дейности, насочени към постигането на крайните цели на стратегическото планиране и разработването на публични политики. Особено важни за успешното прилагане на публичните политики са спазването на времевия график и на



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

предвидения бюджет. Тези два фактора влияят пряко върху ефективността и ефикасността на политиките и спомагат за предотвратяване на взаимно противоречащи си резултати, които могат да станат източник на правна несигурност, закъснения, спорове, увеличаване на разходите, затруднения при контактите с обществеността. Ефикасното и ефективно прилагане на политиките и законодателните актове е процес, който изисква добре планирани действия и постоянни усилия от хората, които са ангажирани с него. Резултатите от прилагането са показател за административния капацитет и професионализма на изпълнителната власт. Като се има предвид значението на прилагането за успеха на политиките, важно е да има установена процедура и правила, които да се съблюдават от всички органи на изпълнителната власт, за да се създаде възможност за постигане на съответствие между подходи и дейности и за да се улесни трансферът на знания и опит от един сектор към друг.

- **Мониторинг** - дейност по систематично и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация с цел управленски контрол, идентифициране и предприемане на корективни действия при прилагането на политики и законодателство. Мониторингът се осъществява на всички равнища на административна дейност. При него се използват както официални доклади, така и неофициални съобщения, като акцентът може да се постави върху: използваните ресурси/вложенията (мониторинг на вложените ресурси); планираните дейности и/или осъществяваните процеси (мониторинг на изпълнението); получените крайни/непосредствени резултати (мониторинг на резултатите). Целта е да се коригират отклоненията от поставените задачи като по този начин се подобри осъществяването на дадена политика и се улесни по-нататъшното развитие на процеса. Мониторингът е интензивен и динамичен процес на наблюдение на програми и проекти, в резултат на който систематично се изготвят периодични отчети за констатациите, оценките, заключенията и препоръките относно постигнатия напредък и ползите, които следва да се очакват от прилагането.

- **Оценка** - процес на преценяване на публичните политики въз основа на техните резултати, въздействието им и потребностите, които са били предназначени да удовлетворят. Това е дейност, с която се преценява систематично и обективно напредъка по пътя към даден краен резултат и неговото постигане. На практика чрез нея могат да



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

се покажат последиците от миналите и настоящите политики, да се разясни изборът на политики, да се информират компетентните органи за разходите и ползите, свързани с различните варианти. Оценката е структуриран процес, в резултат на който се прави практическа преценка на дадена публична политика. Основната цел на оценката е да спомага за разработването и високото качество на публичните политики, като по този начин създава възможности за определяне на приоритетите, за подпомагане на ефективното разпределение на ресурсите и за отчитане на резултатите. При оценката се набляга на въздействието, ефикасността и ефективността на дадена политика, като същевременно се разглежда устойчивостта на постигнатото въздействие и се определят основните фактори за неговия успех или неуспех. Периодът на провеждане на оценката варира, като попада в различни фази на процеса на разработване и прилагане на политики. В зависимост от това тя най-често се определя като предварителна, междинна, крайна и последваща.

- **Предварителна оценка** – информация, събрана преди да започне изпълнението на даден проект; тя спомага да се определи какво трябва да се направи и осигурява изходната точка, в сравнение с която се измерва промяната. Предварителната оценка не трябва да се смесва с оценката на въздействието, която също се провежда преди фазата на прилагането на една политика или акт.

- **Междинна оценка** – провеждането ѝ може да бъде насрочено за периода след завършване на даден етап от проекта, за да се види какво се е случило до момента и да се внесат корекции за следващия етап, особено когато се планира дейностите да продължат по-дълго (например две или повече години). При този вид оценка се набляга на управленската дейност и на баланса между ресурсите на входа и непосредствените резултати. Но тя може да приеме формата и на обратна информация по програми, която се предоставя на компетентния орган след усвояване, примерно, на половината от бюджета. Междинната оценка може да бъде предвидена и просто за средата на периода.

- **Крайна оценка** – извършва се в края на прилагането на дадена политика/документ, за да се извлекат поуки от прилагането ѝ/му и от нейните/неговите резултати. Заключителният доклад по дадена инициатива може да съдържа оценка, основаваща се на сравнение между целите и това, което е постигнато.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- **Последваща оценка** – извършва се известно време след приключване на етапа на прилагането – понякога две или повече години след завършването на даден проект. При нея се разглеждат въздействието и устойчивостта, както и по-широки проблеми на реализираната политика. Резултатите от последващата оценка обикновено се използват за целите на отчетността, т.е. за да се отговори на въпроса какво е постигнато и на каква цена. Те могат да се използват и като ресурси на „входа“ при разработване или изменение на следващи публични политики.
- **Обратна връзка** - двупосочна комуникация, която осигурява информация относно представянето и повишава чувството за удовлетвореност. Ефективната комуникация засилва ангажираността на хората.

3. Условия и принципи на механизма

За да може да бъде ефективен настоящия механизъм следва да са налични следните **условия на средата, позволяващи гражданското участие**. Участието изисква всички участници да обменят гледни точки честно и искрено, за да гарантират, че позициите на гражданското общество са ефективно взети под внимание от публичните органи с правомощия за вземане на решения. Поради това условията за ефективно гражданско участие включват:

- зачитане правата на човека и основните свободи, върховенството на закона, спазване на фундаменталните демократични принципи, политически ангажимент, ясни процедури, общи пространства за диалог и добри общи условия за жизнеспособно, плуралистично и устойчиво гражданско общество;
- създаване и поддържане на благоприятна среда от страна на държавите-членки, включваща политическа рамка, правна рамка (където е уместно) и практическа рамка, която да гарантира на гражданите, неправителствените организации и гражданското общество като цяло ефективни права на свобода на сдружаване, свобода на събранията, свобода на изразяване и свобода на информацията; признаване, защита и подкрепа на ролята на гражданското общество в плуралистична демокрация, неговите функции по отношение на застъпничеството и мониторинга на обществените дела и приноса му за изграждане на многообразно и жизнеспособно общество.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Разработеният Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации по отношение на политиката по регионално развитие е изготвен в пълно съответствие с **принципите, посочени в Насоките за гражданско участие в процеса на вземане на политически решения (Приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите (Съвета на Европа)),** които насърчават и подпомагат участниците, въввлечени в гражданското участие в процеса на вземане на политически решения:

- взаимно уважение между всички участници като основа за честно взаимодействие и взаимно доверие;
- зачитане на независимостта на НПО, независимо от това дали техните мнения съответстват с тези на публичните органи или не;
- зачитане на позицията на публичните органи, които носят отговорността и отчетността при вземането на решения;
- откритост, прозрачност и отчетност;
- отзивчивост, като всички участници предоставят съответна обратна връзка;
- недискриминация и приобщаване, така че всички гласове, включително тези на по-малко привилегированите и най-уязвимите, да могат да бъдат изслушани и взети под внимание;
- равенство между половете и равнопоставено участие на всички групи, включително тези с особени интереси и нужди, като младите хора, възрастните хора, хората с увреждания или малцинствата;
- достъпност чрез използване на ясен език и подходящи средства за участие, офлайн или онлайн и на всяко устройство.

4. Съответствие на механизма с документи за насърчаване на гражданското участие

Разработеният Механизъм е в пълно съответствие с няколко важни и основополагащи гражданско участие при формирането, оценката и мониторинга на политика документа.

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

На първо място, следва да се споменат Насоките за гражданско участие в процеса на вземане на политически решения (Приети от Комитета на министрите на 27 септември 2017 г. на 1295-то заседание на заместник-министрите (Съвета на Европа)). Документът подчертава, че участието на гражданите е в основата на идеята за демокрация, че представителната демокрация, основана на правото на гражданите свободно да избират своите представители на разумни интервали от време, е част от общото наследство на държавите-членки, че демокрацията на участието, основана на правото да се съблюдава или да се влияе върху упражняването на правомощията и отговорностите на публичните власти, допринася за представителната и пряка демокрация и че правото на участие на гражданите в процеса на вземане на политически решения трябва да бъде осигурено на лицата, неправителствените организации (НПО) и гражданското общество като цяло. В документа се подчертава, че отговорността и отчетността за вземането на решения в крайна сметка почива на публичния орган, който има демократична легитимност да го направи.

Документът е в съответствие с текстовете на Съвета на Европа, които допринасят за създаването на среда за гражданско участие, като:

- Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (ETS No. 5) и нейните допълнителни протоколи;
- Конвенцията на Съвета на Европа за достъп до официални документи (CETS No. 205);
- Препоръка Rec (2003) 3 на Комитета на министрите към страните-членки относно балансираното участие на жените и мъжете в процеса на вземане на политически и публични решения;
- Препоръка CM / Rec (2007) 14 на Комитета на министрите към страните-членки относно правния статут на неправителствените организации в Европа;
- Кодекса на добрите практики за гражданско участие в процеса на вземане на решения (одобрен през 2009 г);

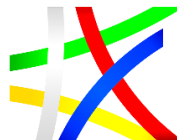
и също текстовете, които определят правото на участие:

- Допълнителния протокол към Европейската харта за местно самоуправление за правото на участие в делата на местната власт (CETS № 207);

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- Препоръка Rec (2001) 19 на Комитета на министрите към държавите-членки относно участието на гражданите в местния обществен живот.

II. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА МЕХАНИЗМА

Като изходна база за разработване на Механизма са анализирани и разгледани: Доклад с резултати от проучване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика в Южен централен район (Дейност №1 на проекта), Доклад с добри и иновативни практики за повишаване на гражданското участие в процесите по формулиране, изпълнение и мониторинг на регионални политики (Дейност №2 от проекта), Анализи и модели за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика (Дейност №3 от проекта) и изготвения документ с отправени препоръки, свързани с подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика (Дейност №4 от проекта).

Разработеният Механизъм включва също:

- инструментариум, описващ конкретните стъпки, които отделните целеви групи трябва да предприемат, за да осигурят надеждна обратна връзка, приложима за функционирането му;
- Вътрешни правила по прилагане на механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса по политиката за регионално развитие (*Приложение №1*);
- Анкетна карта за Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при реализацията на политиките за регионално развитие на етап разработване на политика по регионално развитие (*Приложение №2*);
- Анкетна карта за Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при реализацията на политиките за регионално развитие на етап изпълнение и оценка на политика по регионално развитие (*Приложение №3*).

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА МЕХАНИЗМА

Организацията по прилагане на Механизма е разработена подробно в *Приложение 1 – Вътрешни правила*, които директно могат да бъдат адаптирани и приети от общинските/ областните администрация за тяхно улеснение.

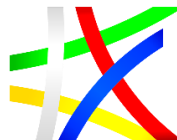
В резултат на изпълнените по проекта дейности и извършените анализи можем да определим следните етапи на въвличане на заинтересованите страни - НПО, граждани и бизнес в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиката по регионално развитие:

Етап I: Формиране/ Разработване/ Програмиране на политиката по регионално развитие

В Етап I се предоставя информация на НПО, гражданите и бизнеса за разработването на стратегическия документ за реализиране на политиката по регионално развитие. Информацията трябва да бъде лесно достъпна и на разположение на заинтересованите страни. Адекватна информация трябва да бъде осигурявана своевременно, позволяваща допълнения по същество. Информацията трябва да бъде обективна и да дава възможност на заинтересованите страни да разберат проблемите, алтернативите, възможностите и решенията. Предоставянето на информация може да стане по различни начини – публикуване на интернет страницата на анкетна карта (Приложение №2), участие в консултативни срещи, кръгли маси, семинари и всички други информационни канали. Чрез разработената Анкетна карта може да се получи обратна връзка от НПО, гражданите и бизнеса, относно разработването на стратегическия документ, алтернативите, различните възможности и резултати. Механизмът не ограничава администрациите да използват и други канали на обратна връзка като интервюта, кръгли маси, конференции и др. способи, но предлага да се стартира с анкетно проучване за най-общо извеждане на нагласите на обществеността. След изготвянето на документа и при неговото обществено обсъждане могат да се обсъждат предложенията, мненията, становищата, които са дадени на предходен етап, а участието на НПО, гражданите и бизнеса да се постигне чрез организиране на срещи и форуми, срещи на експертно ниво, участие в електронни форуми и др.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Етап II: Мониторинг и оценка на изпълнението на политиката по регионално развитие

Консултациите с гражданския сектор дават реална възможност заинтересованите страни да вземат участие в обществените дебати и проучвания, като предложат иновативни решения и идеи за разработването и изпълнението на конкретни проекти и програми. В зависимост от значимостта на публичните политики, консултациите могат да са в по-широк обществен кръг, чрез който да се съберат максимално много мнения и идеи или да бъдат реализирани с по-експертна насоченост за намиране на конкретни експертизи, под формата на дискуссионни форуми, експертни групи, работни срещи и др.

В Етап II обикновено се преминава през следните действия:

- периодично публикуване на интернет страницата на администрацията на информация по изпълнението на стратегическия документ за регионално развитие;
- провеждане на периодично анкетно проучване за оценка и удовлетвореност от политиката по регионално развитие; приемане на мнения и предложения (изготвен е помощен материал за администрациите – **Анкетна карта – Приложение №3**);
- събиране и представяне на доказателства за резултатите от получената обратна връзка.

IV. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1. Вътрешни правила по прилагане на механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса по политиката за регионално развитие);

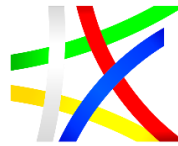
Приложение №2. Анкетна карта за Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при реализацията на политиките за регионално развитие на етап разработване на политика по регионално развитие);

Приложение №3. Анкетна карта за Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при реализацията на политиките за регионално развитие на етап изпълнение и оценка на политика по регионално развитие).

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проект!

Утвърдил:

/Съгласно Заповед №/.....20...г.

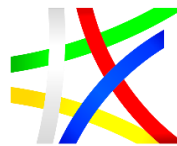
.....

Кмет/ Областен управител на

Вътрешни правила по прилагане на механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса по политиката за регионално развитие

2019г.

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. /1/ Настоящите Вътрешните правила за условията и реда за осъществяване на обратна връзка с гражданите и бизнеса по политиката за регионално развитие в Община/Област, приети на основание чл.2, ал.3., т.6 от Закона за регионалното развитие, уреждат видовете средства за осъществяване на обратна връзка, приемането, регистрирането, разпределянето и разглеждането на получената писмена и устна информация, системата за уведомяване на потребителите, неправителствените организации на гражданите, бизнеса и обществеността за предприетите действия в резултат на получената, анализирана и консултирана информация от обществената обратна връзка;

/2/ Правилата по ал. 1 се актуализират незабавно при всяко изменение на нормативната уредба, регулираща регионалната политика и прилагането на принципите за партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката ѝ.

Чл. 2. Предмет на правилата е да се регулира дейността на администрацията на Община/Област за получаване на обратна връзка от всеки гражданин и организация по отношение на провеждането на регионалната политика при всеки нейн етап: планиране, програмиране, финансиране, наблюдение и оценка.

Чл. 3. Правата и задълженията на служителите от администрацията на Община/Област, които са свързани с изпълнението на настоящите правила, се регламентират със Заповед на кмета/ областния управител на Община/ Област и са съществен елемент от периодичното оценяване на изпълнението на длъжността, която заемат.

Чл. 4. Целите на осъществяване на обратна връзка с граждани, организации и бизнес по отношение на политиката за регионално развитие в Община/ Област са предприемане на действия за подобряване на стратегическите документи и изграждане на ефективна комуникационна връзка между гражданите и техните организации и администрацията.

Чл. 5. Достъпът до информацията за осъществяване на обратна връзка и използването на различните видове средства за обратна връзка е безплатен.



Чл. 6. /1/ Община/Област създава и предоставя информация за използваните начини за обратна връзка от гражданите, бизнеса, неправителствените организации и други заинтересовани страни.

/2/ Обратната връзка се осъществява чрез събиране и анализ на мнения, предложения, сигнали, идеи, похвали, оплаквания и др.

/3/ Средствата за осъществяване на обратна връзка са анкети, пощенски кутии за мнения и коментари, създадени и обявени на интернет страницата на администрацията електронни анкети и др.

/4/ Средствата за осъществяване на обратна връзка се използват и за измерване на удовлетвореността на гражданите и заинтересованите страни при провеждането на политиката по регионално развитие.

/5/ Проучването и измерването на удовлетвореността на гражданите и заинтересованите страни се извършва не по-малко от един път годишно.

/6/ В резултат на получената, анализираната и консултираната информация от обратната връзка и от измерването на удовлетвореността се предприемат действия за подобряване на политиката по регионално развитие.

/7/ Гражданите, неправителствените организации на гражданите и бизнеса, обществеността се уведомяват за предприетите действия и за резултатите от тях.

II. ВИДОВЕ СРЕДСТВА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ОБРАТНА ВРЪЗКА И МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Чл. 7. Община/Област предоставя на гражданите и организациите следните видове средства за обратна връзка:

А/ Вътрешни средства за обратна връзка:

- Пощенска/и кутия/и за подаване на коментари, предложения, полезна информация, оплаквания, похвали, за сигнали срещу корупция, намираща/и се в Център за услуги и информация на гражданите, гр., в сградата на Община/Област
- Анкетна карта за обратна връзка на етап разработване на регионална политика - в Център за услуги и информация на гражданите, гр., в сградата на Община/Област, когато е приложимо.



- Анкетна карта за обратна връзка на етап изпълнение и оценка на регионална политика - в Център за услуги и информация на гражданите, гр., в сградата на Община/Област, когато е приложимо.

Б/ Външни средства за обратна връзка:

- Електронна поща:
- Електронна форма на Анкетна карта за обратна връзка на етап разработване на регионална политика, налична само в периода на разработването на стратегическия документ, публикувана в интернет страницата на администрацията и в профили на администрацията в социалните медии, ако е приложимо.
- Електронна форма на Анкетна карта за обратна връзка на етап изпълнение и оценка на регионална политика, публикувана в интернет страницата на администрацията и в профили на администрацията в социалните медии, ако е приложимо.
- Горещ телефон

В/ Отчитане, анализ и подобрене на документите, свързани с политиката по регионално развитие:

- Не по-малко от един път годишно общинска/областна администрация обобщава, проучва и измерва удовлетвореността на гражданите и другите заинтересовани страни от провеждането на политиката по регионално развитие.
- Зам.-кметът/ Зам.-областният управител/ Директорът на дирекция/ Началникът на отдела по регионална политика на Общината/Област прави анализ на удовлетвореността въз основа на анкетите и другите източници на информация в началото на годината до месец март за получените мнения/предложения и друга обратна връзка от предходната календарна година.
- Уведомява потребителите, неправителствените организации на гражданите и бизнеса, както и обществеността за предприетите действия и за резултатите от тях.



- Публикува ежегодно документ с обобщена получената обратна връзка и предприети действия на интернет страницата на администрацията в раздела на стратегическия документ с цел публичност и прозрачност на документа за регионално развитие, както и на действията по реализацията му.
- Представя мотивирано предложение за промяна на стратегическия документ пред компетентния орган в следствие на получена обратна връзка от гражданите.

III. РЕГИСТРИРАНЕ НА ПОЛУЧЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ. ОРГАНИ НА КОНТРОЛ ПО ПРЕДОСТАВЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 8. /1/ Писмената информация, предоставена чрез вътрешните и външните средства за обратна връзка се регистрират в деловодната система на Община/ Област

/2/ Устната информация, предоставена чрез външното средство за обратна връзка – горещ телефон или на място в Център за услуги и информация на гражданите се попълва в Протокол, на основание чл. 29, ал. 5 от АПК.

/3/ Максималният срок за отговор по подадени в писмена и устна форма предложения, сигнали или жалби от потребител, постъпили чрез предоставените канали за достъп за обратна връзка от Община/ Област е **30 работни дни** от датата на постъпването им. В случаите, когато е необходимо да се предприемат действия свързани с трети лица, срокът може да се удължи, но гражданите се информират периодично за развитието на казуса.

Чл. 9. /1/ Контрол по предоставената чрез пощенска кутия, анкетна карта и горещ телефон информация се осъществява от дирекция/отдел „.....“ в Община/ Област, които дават мнение по постъпили мнения, сигнали и предложения;

/2/ Контролът по ал.1 включва проверка на съдържанието на пощенската кутия, преглед за постъпила информация, събиране на попълнените анкетни карти, запис на информацията от горещ телефон чрез попълване на протокол съгласно чл. 29, ал. 5 от АПК, в който е записана основната информация, варианти на връзка за обратен контакт.



IV. СРОК ЗА РЕГИСТРИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Чл. 10. /1/ Служителите по чл.9, ал.1 проверяват съдържанието на пощенската кутия и събират попълнените анкетни карти периодично, два пъти месечно на 15-то и 30-то число, а подадените по електронна поща сигнали и анкетни карти не по-малко от веднъж седмично.

/2/ Служителите по чл.9, ал.1 регистрират и записват в протокола информацията, получена чрез горещия телефон в деня на обаждането.

Чл. 11. Информацията, получена чрез различните комуникационни канали, се представя от служителите по чл.9, ал.1 за регистриране в деловодството на общинската администрация по общия ред на деловодната дейност.

Чл. 12. Анонимни предложения и сигнали не се регистрират и по тях не се образува административно производство.

Чл. 13. Предложения и сигнали, подадени до общинската/областната администрация, които не са от нейната компетентност, се препращат в 7 (седем) дневен срок от постъпването им до компетентния орган, освен ако има данни, че въпросът е отнесен и до него. За препращането на предложения или сигнали се уведомяват подателите им.

Чл. 14. /1/ Решението по сигнала или предложението се взема в писмена форма от кмета/областния управител или упълномощено от него лице в сферата на политиката по регионално развитие по реда на ЗРР.

/2/ Когато предложението, сигналът или жалбата не са уважени, се съобщават съображенията за това.

/3/ Предложения, сигнали и жалби, подадени по вече решен въпрос, не се разглеждат, освен ако са във връзка с изпълнение на решението или се основават на нови факти и обстоятелства.

/4/ Предложенията, сигналите и жалбите, които не се разглеждат, се връщат на подателя, като се съобщава основанието за това.

/5/ Производството по сигнали и предложения се прекратява с изпълнение на решението.

Чл. 15. Причините за подадени сигнали и жалби се анализират от зам.-кмета/ зам.-областния управител/ директор дирекция/ началник отдел по регионална политика на



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Община/Област, който предлага превантивни действия за предотвратяване на бъдещи несъответствия.

V. РАЗПРЕДЕЛЯНЕ, РАЗГЛЕЖДАНЕ И АНАЛИЗ НА РЕГИСТРИРАНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 16. В деня на регистриране документът, съдържащ информацията, получена чрез различните комуникационни канали, се насочва към компетентния ръководител на дирекция/отдел от администрацията на Община/Област по политиката за регионално развитие.

Чл. 17. /1/ След получаване на документа, съответният ръководител с резолюция възлага на определен служител извършването на анализ и обобщаване на информацията по следните показатели:

1. Видът средство за обратна връзка, чрез което е получена информацията;
2. Видът група, към която принадлежи автора на информацията;
3. Основната тема в информацията;
4. Други показатели, необходими за ефективното анализиране на информацията.

/2/ Веднъж годишно, анализираната по реда на ал.1 информация се представя на кмета/ областния управител на Община/ Област във вид на писмен доклад, който съдържа анализ за получената обратна връзка и предприетите действия от страна на администрацията или предложения за тяхното отстраняване и т.н.

/3/ Администрацията на Община/ Област следва да използва периодичните анализи за подобряване на политиката по регионално развитие и да предприема конкретни действия за удовлетворяване на разумни искания в Община/ Област

Чл. 18. Данните на лицата, подали обратна връзка, се запазват в **Списък със заинтересовани страни** и биват канени при провеждане на бъдещи събития по отношение на политиката по регионално развитие.

VI. УВЕДОМЯВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ И ОРГАНИЗАЦИИТЕ

Чл. 19. Периодичните доклади, изготвени по реда и условията на Раздел V се огласяват в официалната електронна страница на Община/ Област

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Чл. 20. Получената и анализираната информация от обратната връзка се обсъжда и консултира с неправителствените организации на гражданите, бизнеса и с представителите на гражданското общество.

Чл. 21. В резултат на получената, анализирана и консултирана информация от осъществената обратна връзка, Община/ Област предприема действия за подобряване на политиката по регионално развитие.

Чл. 22. Комуникационните канали за обратна връзка се оповестяват и актуализират периодично на информационните табла и на Интернет страницата на администрацията, както и по друг подходящ начин.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. „Заинтересована страна“ е всяко физическо или юридическо лице, което ползва анкети, кутии за мнения и коментари, телефони, интернет, дискусии, социологически проучвания и др. свързани с политиката по регионално развитие.

§2. „Средства за обратна връзка“ са всички инструменти, които администрацията на Община/ Област създава, за да осъществява обратна връзка със заинтересованите страни по политиката по регионално развитие.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Тези правила се издават на основание чл.2, ал.3., т.6 от Закона за регионалното развитие.

§2. Настоящите правила са задължителни за всички служители в администрацията на Община/ Област

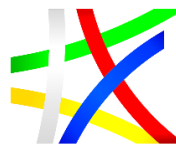
§3. Дейността по приемането, регистрирането, разпределянето и разглеждането на получената писмена и устна информация, както и дейността по осъществяване на системата за уведомяване се организира, координира и контролира от зам.-кмет/ зам.-областен управител /директор на дирекция/ началник на отдела по регионална политика

§4. Изменения и допълнения на правилата се извършват по реда на приемането им.

§5. Настоящите правила влизат в сила от датата на утвърждаването им със Заповед на кмета на община/ областен управител на област



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение 2

Анкетна карта

**Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за
взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при
реализацията на политиките за регионално развитие на етап разработване на
политика по регионално развитие**

* Задължително

1. Запознати ли сте с приоритетите за развитие на община/област? *

☐ Да

☐ Не

**2. Считате ли, че е необходима нова визия и стратегия за развитие на
Община/ област? ***

☐ Да

☐ Не

☐ Опция 1

☐ Опция 2

**3. Моля, ако сте отговорили с „Да“ а предходния въпрос, напишете Вашето
предложение**

.....

**4. Кой според Вас трябва да са трите основни приоритета за бъдещо развитие
на община/област? ***

☐ подкрепа и стимулиране на бизнеса и МСП;

☐ социални въпроси (интеграция на хората в неравностойно положение, борба
с безработицата, подобряване на демографските показатели и др.);

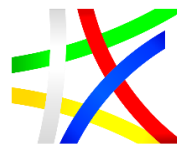
*Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на
„Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма
„Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.*



- ☐ култура и образование, включително опазване и възстановяване на културно-историческо наследство, условия за учене през целия живот, осигуряване на условия за развитие на изкуствата, културни мероприятия и др.;
- ☐ околна среда (зелени площи, ВиК и пречистване на води, въздух, управление на отпадъци и др.);
- ☐ подобряване на техническата и транспортна инфраструктура, включително улична и тротоарна мрежа, алеи, масов обществен транспорт и др.;
- ☐ подобряване на сградния и жилищен фонд, включително мерки за енергийна ефективност;
- ☐ подобряване на средата на живот – зелени площи, места за отдих, велоалеи, спортни съоръжения и площадки и др.;
- ☐ туризъм

5. Кой са най-изявените социални проблеми на територията на община/област ? *

- ☐ продължителна безработица/недостиг на работна ръка;
- ☐ неефективна интеграция на групи в неравностойно положение, включително малцинствени и изолирани групи;
- ☐ ниска образованост на населението;
- ☐ влошени демографски показатели;
- ☐ миграция на млади и образовани хора;
- ☐ престъпност и нарушения на обществения ред;
- ☐ ниско качество или затруднен достъп до здравеопазване;
- ☐ ниско качество или затруднен достъп до образование;
- ☐ ниска култура и образованост на големи групи от населението;
- ☐ чистота



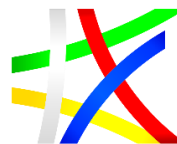
☐ друго:

6. Как определяте икономическото състояние на община/област? *

- ☐ положително
- ☐ задоволително
- ☐ незадоволително
- ☐ лошо
- ☐ изключително лошо

7. Кои са най-сериозните икономически проблеми на община/ област? *

- ☐ ниска диверсификация на икономическите сектори;
- ☐ недостиг на квалифициран персонал;
- ☐ превес на отрасли с ниска производителност и ефективност;
- ☐ недостиг на местни ресурси (суровини и материали);
- ☐ отдалеченост от основни транспортни артерии за износ на продукцията;
- ☐ липса или недостатъчно развитие на високотехнологични и иновативни производства с висока добавена стойност;
- ☐ остаряла и амортизирана производствена база на предприятията;
- ☐ липса на логистична база и подкрепа за стартиране на нови предприятия;
- ☐ преобладаващи неконкурентни и замиращи производства в местната икономика;
- ☐ сезонна зависимост;
- ☐ неразвити трансгранични връзки със съседните държави;
- ☐ липса или лошо състояние на логистичната бизнес инфраструктура, в т.ч. ИКТ, транспортни връзки, инженерна инфраструктура и др.;
- ☐ друго:



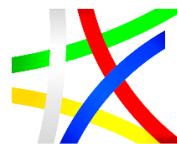
8. Кой са най-сериозните икономически проблеми на община/ област

.....? *

- ☐ ниска диверсификация на икономическите сектори;
- ☐ недостиг на квалифициран персонал;
- ☐ превес на отрасли с ниска производителност и ефективност;
- ☐ недостиг на местни ресурси (суровини и материали);
- ☐ отдалеченост от основни транспортни артерии за износ на продукцията;
- ☐ липса или недостатъчно развитие на високотехнологични и иновативни производства с висока добавена стойност;
- ☐ остаряла и амортизирана производствена база на предприятията;
- ☐ липса на логистична база и подкрепа за стартиране на нови предприятия;
- ☐ преобладаващи неконкурентни и замиращи производства в местната икономика;
- ☐ сезонна зависимост;
- ☐ неразвити трансгранични връзки със съседните държави;
- ☐ липса или лошо състояние на логистичната бизнес инфраструктура, в т.ч. ИКТ, транспортни връзки, инженерна инфраструктура и др.;
- ☐ друго:

9. Кой са най-изявените проблеми на техническата инфраструктура на територията на община/ област? *

- ☐ лошо състояние на пътната и улична инфраструктура;
- ☐ лошо състояние на водоснабдителната и канализационна мрежа;
- ☐ неосигурен обществен транспорт;
- ☐ лошо състояние на обществения транспорт;
- ☐ лошо състояние на околната среда – зелени площи, води, въздух, отпадъци;



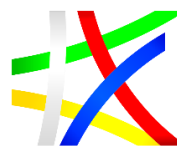
- ☐ лошо състояние на сградния фонд – социални и здравни заведения, културни и спортни обекти;
- ☐ недостиг на обекти за обществено обслужване – социални и здравни заведения, културни и спортни обекти;
- ☐ друго:

**10. Кои фактори биха могли да бъдат двигател за развитието на община/
област.....? ***

- ☐ привличане на инвеститори;
- ☐ развитие на селскостопански продукт;
- ☐ повишаване на капацитета на местната общност за кандидатстване и изпълнение на проекти, финансирани от европейски програми;
- ☐ повишаване на образованието и квалификацията на човешките ресурси;
- ☐ подобряване на техническата инфраструктура;
- ☐ подкрепа за научноизследователска дейност, технологично развитие и иновации;
- ☐ друго:

**11. Кои са трите основни проблема, които община/ област
трябва приоритетно да реши? ***

- ☐ осигуряване на работни места;
- ☐ икономика с изразен сезонен характер;
- ☐ обезлюдяване на села;
- ☐ липса на достатъчно развита преработваща промишленост;
- ☐ достъпност до образователни, социални и здравни услуги;
- ☐ качество на техническата инфраструктура;
- ☐ друго:



12. По скалата от 1 до 5 (1 – много лошо; 5 – много добро) смятате ли, че публичните услуги в община/ област отговарят на нуждите на гражданите?

	1	2	3	4	5
Услуги, свързани с техническата инфраструктура – улична и пътна мрежа, паркинги и др.					
Услуги, свързани с културата, вкл. места за провеждане на културни дейности					
Услуги, свързани с образованието					
Услуги, свързани с благоустрояване и комунални услуги – почистване, озеленяване					
Услуги, свързани със здравеопазването – болници, поликлиники, здравни центрове					
Услуги, свързани с околната среда – ниво на замърсяване (прах, шум)					
Услуги, свързани с обществения транспорт и транспортната достъпност					
Услуги, свързани с водоснабдяване и канализация					
Услуги, свързани със спорта, отдиха и туризма – спортни съоръжения, паркове и алеи					
Социални услуги – услуги за деца, за възрастни, общински жилища					

13. По скалата от 1 до 5 (1 – много лошо; 5 – много добро) как бихте оценили качеството на живот на Вас и Вашето семейство?

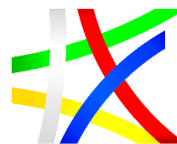
1	2	3	4	5

14. Можете ли да посочите дейности, инициативи и проекти, резултатите от които биха се отразили благоприятно върху качеството на живот в община/област?

.....



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение 3

Анкетна карта

Механизъм за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с областните и общинските администрации при реализацията на политиките за регионално развитие на етап изпълнение и оценка на политика по регионално развитие

1. Запознати ли сте с проектите, които се изпълняват на територията на общината/ областта?

☐ Да

☐ Не

2. Ако сте отговорили с „Да“ на предходния въпрос, моля оценете от 1 до 5 (1 - много лошо, 5 - много добро) качеството на изпълнението им?

1	2	3	4	5

3. Кой е проектът, изпълняван в общината/ областта с най-голямо значение за Вас?

☐ Опция 1

☐ Опция 2

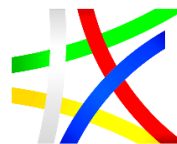
☐ Опция 3

☐ Опция 4

☐ Друго:

4. Каква е Вашата оценка относно проектната активност на общинска/ областна администрация за устойчиво развитие на територията, моля оценете от 1 до 5 (1 - много лоша, 5 - много добра)

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



1	2	3	4	5

5. Каква е вашата оценка относно проектната активност на образователните, социалните, културните, църковните, спортните, бизнес и неправителствените организации в община/ област за устойчиво развитие на територията, моля оценете от 1 до 5 (1 - много лоша, 5 - много добра)

1	2	3	4	5

6. Как оценявате достъпа до информация за изпълнените проекти на територията, моля оценете от 1 до 5 (1 - много лош, 5 - много добър)?

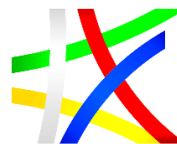
1	2	3	4	5

7. В каква степен сте информиран/а за целите, мерките, дейностите за развитие на община/ област?

- ☐ Висока степен
☐ Средна степен
☐ Ниска степен
☐ Не съм информиран
☐ Не мога да преценя

8. Информацията, с която разполагате за ОПР/ ОСР в момента е по-скоро достатъчна или по-скоро недостатъчна съобразно Вашите потребности и интереси

- ☐ По-скоро достатъчна
☐ По-скоро недостатъчна


☐

Не мога да преценя

9. Степенувайте постигнатия напредък в следните области (5 – най-висок напредък, 1 - най-нисък напредък):

Области на развитие	1	2	3	4	5
Икономическо развитие - създадени са по-добри условия за развитие на местния бизнес, създадени са повече възможности за развитие на туризма и условия за опазване и обогатяване на културното и природното наследство в района					
Градско развитие - подобрена градска среда и изградени зелени площи, паркови места, спортни и детски площадки					
Инфраструктурно развитие - подобрена пътна, ВиК, газоснабдителна, комуникационна, осветителна и енергийна инфраструктура					
Екологично развитие - създадени условия за опазване на околната среда и намаляване на вредните влияния на шума, замърсяване от отпадни води					
Социално развитие - подобрено качество и развитие на образователните, социалните, здравните, културните, църковните, спортните, административните услуги					

10. Моля, представете Вашата оценка за провеждането на политиката за регионално и местно развитие на община / област от 1 до 5 (1 - много лоша, 5 - много добра)

1	2	3	4	5

11. Моля, представете Вашите препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие на община/ област

.....

12. Моля отбележете групата, към която принадлежите

☐

Бизнес организация

☐

Сдружение/фондация

☐

Образователна институция



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД



ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- ☐ Църковна институция
- ☐ Спортни сдружения и клубове
- ☐ Местни медии
- ☐ Гражданин